

מאת: הלל גרשוני

**גולת הכותרת של חיבורי הרמב"ם
הוא הספר "משנה תורה", עליו עמל
במשך עשר שנים רצופות. כיום, הוציא
לאור "מפעל משנה תורה" את המהדורה
החדשה והמעודכנת ביותר...**

רבינו משה בן מימון. מגדולי העם היהודי שבכל הדורות. אין מי שלא שמע את שמעו, אין מי שלא מכיר את תמונתו. כמה ספרים נפלאים כתב, כמה יהודים קירב לאביהם שבשמים. עומד אדם נדהם מול כמות הספרים שהספיק הרמב"ם לכתוב במהלך חייו: פירושים לתלמוד, פירוש מקיף על כל המשנה, ספר פילוסופיה, כתבים רפואיים, וגולת הכותרת - מפעל חיים שעליו עמל עשר שנים רצופות, יום ולילה - ספר "משנה תורה", החיבור היחיד בכל ההיסטוריה של היהדות המסכם את כל התורה שבעל פה, בלשון תמציתית וזכה, בסדר מופתי ובהיקף מלא.

חיבור זה היה מוסכם על כל גדולי הדורות כאחד מהספרים החשובים ביותר ביהדות, ופסקי ההלכה שבו מהווים תשתית ל"שולחן ערוך" שנפוץ בכל ישראל. עד כדי כך רבתה ההערכה אליו, עד שרבי נחמן מברסלב אמר שכשיבוא המשיח יפסקו הלכה על פי ספר זה. אך נחזור רגע לתמונתו של הרמב"ם.

דיוקן זה, שכל אחד מכיר ויודע, שנמצא על שטרות, מטבעות ובולים, אינו אלא דמיוני לחלוטין. הרב יוחאי מקבילי מחיפה, מייסד "מפעל משנה תורה", מצביע על כך שתמונה זו מתארת את הרמב"ם כגלוח-פאות, כאשר הלכה פסוקה היא, שפסק הרמב"ם גם בספרו "משנה תורה" (הלכות עבודה זרה יב, א): "אין מגלחין פאתי הראש כמו שהיו עושים עובדי עבודה זרה וכו' מריהן, שגאמר: "לא תקפו פאת ראשכם". המקור לאיור הוא בתחריט אלמוני מלפני 300 שנים בלבד, ומחבר ספרים גוי באיטליה הציגו כאילו זוהי תמונתו של הרמב"ם.

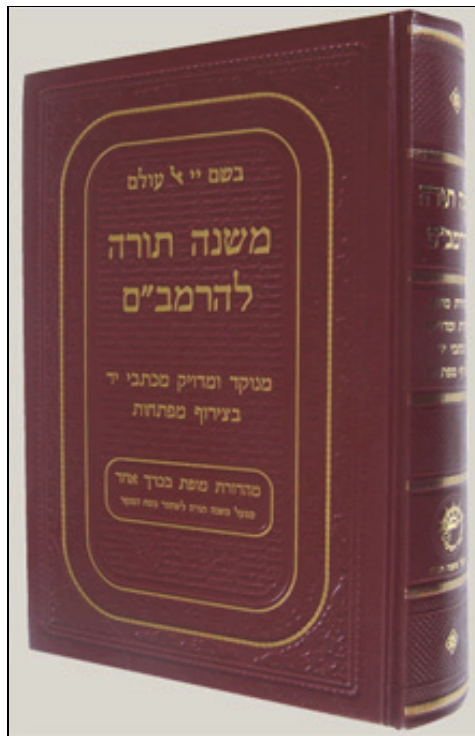
ניתן לראות בעיוות זה של תמונתו של הרמב"ם משל למצבו היום של ספרו הגדול של הרמב"ם, משנה תורה. חיבור זה, שהיה אבן פינה לכל עולם היהדות שלאחריו, שסיכם את כל התורה שבעל פה כולה כפי שאף מחבר לפניו ואחריו לא עשה - מוכר היטב לכל יהודי, אך למעשה אינו מוכר כלל בצורתו האמיתית.

לא רבים יודעים כמה שיבושים עבר הספר במהלך השנים, כאשר המעתיקים והמדפיסים עשו בו כרצונם, ושיבשו רבות מספור, כולל הלכות רבות שהשתנו כתוצאה מכך, איורים שאייר הרמב"ם שהושמטו, ולשונו העברית הנפלאה עוותה והושחתה, והועם יופייה וזהרה. אימי הצנזורה הנוצרית רק הוסיפו שיבוש על שיבוש, ב"תקנם" כל מקום שהתייחס לגויים או למשומדים, ובהשמיטם כל אזכור ל"משיח", כולל השמטת חצי פרק (!) מהלכות מלכים, שכלל התבוננות עמוקה של הרמב"ם במהלך ההיסטוריה היהודית.

כדי לקבל המחשה מסוימת על כמות הטעויות והשיבושים בדפוסים הרגילים, יש לדעת שבכל פרק במשנה תורה יש יותר מעשרה שיבושים ברורים. כאשר אנו זוכרים שבמשנה תורה יש אלף פרקים בדיוק, מספר השיבושים מסתכם בלמעלה מ-10,000 (!). אין ספק שכל יהודי שרוצה לדעת את דברי הרמב"ם על אמיתותם - וודאי שחשוב הדבר לכל יהודי באשר הוא - ראוי לו שיהיה בביתו ספר מתוקן משיבושים וטעויות הדפוס.

למרבה השמחה, לאחרונה יצאה לאור מהדורה חדשה של משנה תורה מבית "מפעל משנה תורה" (שיתוף פעולה ייחודי בין ישיבת אור וישועה וישיבת תורת החיים), ששמה לה למטרה להחזיר עטרה ליושנה ולהביא את הרמב"ם כפי שנכתב במקורו, לפני השיבושים והצנזורות, אל הציבור הרחב. מעבר לעבודה הרבה של החזרת הנוסח ליושנו על פי כתבי יד מדויקים, נוקד הספר ופוסק במלואו, כדי שכל יהודי יוכל ליהנות מתורתו הנפלאה של הרמב"ם וללמוד את דבריו בלא מניעות. לא מיותר לציין שהספר זכה לברכותיהם הנלהבות של גדולי ומאורי ישראל, ובהם הרב עובדיה יוסף שליט"א והרב מרדכי אליהו שליט"א, וכן של רבני ברסלב - מורנו הרב שלום ארוש שליט"א, ומוהרא"ש שליט"א.

מתוך יראת כבוד לספר שהוא מהחשובים והעיקריים שבארון הספרים היהודי, לא נחסכו כספים ומאמצים כדי להדר את הספר גם מבחינה חיצונית, להדפיסו על נייר משובח ולכרכו בכריכה מהודרת. מתוך הבנה כי רבים ישמחו להעניק ספר זה כמתנה ייחודית - לחגים, לבר מצווה, לחתונה ועוד - יצאו הספרים גם בכריכה לבנה המכבדת את הנותן ואת המקבל.

במטרה לקרב את דברי הרמב"ם אל העם עוד יותר, יזם מפעל משנה תורה פרויקט ביאור קצר של הספר, ועד כה יצאו במהדורת כ"ס הספרים מדע ואהבה, ועוד שני ספרונים מסדרת "פרקים נבחרים לקהל הרחב".

ודאי שיום בשורה הוא יום צאתה לאור של מהדורה זו, שכל כולה נוסדה לשם שמים ולמטרות הפצת התורה בלבד, להגדיל תורה ולהאדיר. ואין ספק שסגולה נפלאה היא שיהיה ספר משנה תורה בכל בית ובית, משום שכך יתקרב האדם אל בוראו וממילא יינצל יותר מן המזיקים ושאר מרעין בישין.

החפצים בפרטים, בתמיכה במפעל או בהנצחה של יקיריהם בספרים אלו, יכולים לפנות לטלפון 050-3767003, או בדוא"ל: rambam@orvishua.org.il. אתר מפעל משנה תורה:

